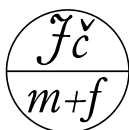

TURNAJ MLADÝCH FYZIKŮ AKA TMF

- Zkus si práci fyzika
- Zažij fyzikální souboje se soupeři
- Zapoj se však i do přátelské komunity
- Zkoumej, co Tě zajímá!

Co je TMF?

TMF je postupovou soutěží středoškoláků – jednotlivců i tříčlenných týmů – zahrnující okresní, krajské, ústřední a mezinárodní kolo. Příprava na soutěž spočívá v řešení zadaných otevřených badatelských úloh. Při vlastním souboji pak jde především o prezentaci a diskusi vlastních vyzkoumaných řešení a o rozbor řešení soupeřů, což vše hodnotí odborná porota.

Jak začít s TMF ?

Vyber si úlohy

Pročti si zadání úloh. Vyber si 2 - 3 úlohy, které Tě zaujmou a mohly by Tě bavit. Rozvaž si, co bys potřeboval na jejich vyzkoušení doma či ve škole. Neboj se kontaktovat organizátory, ať už pro upřesnění průběhu soutěže nebo dostupnosti speciálního vybavení.

PRO TIP:

K mnohým jevům lze najít užitečná videa - mrkni se na ně, ať tušíš, do čeho jdeš.

Hledej partáky

Nemáš ve škole třeba i v jiných ročnících další nadšence, kteří by do toho šli s Tebou? Víc hlav víc ví, a navíc čím víc, tím veseleji. Nezoufej, pokud nikoho nenajdeš - napiš organizátorům soutěže. Nejpozději po okresním kole se určitě někdo najde.

PRO TIP:

Nezavírej se do škatulí jako „teoretik“ nebo „experimentátor“, zkus si vše, co se dá! Zvolte si v týmu úlohy tak, abyste splnili podmínky jednotlivých kol soutěže.

Ukázkové zadání je:

„Čára nakreslená tužkou na papír může být elektricky vodivá. Prozkoumejte charakteristiky této vodivé čáry.“

Představte si to třeba takto: Došly vám dráty a potřebujete je? Co si je nakreslit na papír? Nebo to je fakt špatný nápad?

Hraj si

Vyrob si aparaturu a vyzkoušej si jev. Pohraj si a rozmysli, na čem by mohl záviset. Co naopak důležité není? Jaké parametry ovlivňující jev umíš snadno měnit? Jakého nejzajímavějšího výsledku by se dalo dosáhnout? A jak?

PRO TIP:

Ne vše se zdaří hned napoprvé - u některých úloh zabere nalezení vhodných podmínek k pozorování jevu spoustu času a může být významnou částí řešení.

Zkoumej

Vyber si veličiny, které jev dobře charakterizují a lze je rozumně měřit. Zajisti opakovatelnost jejich měření například výrobou solidní aparatury. Měň systematicky vhodné parametry, a zkoumej, jak na nich tyto zvolené veličiny nebo chování celého jevu závisí. Rozmysli si vhodnou strategii experimentování, a svoje pozorování a výsledky i s podmínkami měření si pečlivě zaznamenávej.

Analyzuj

Zpracuj data a získané výsledky a vytěž z nich co nejvíc. Naměřené hodnoty si zobraz - pokud to jen trochu dává smysl, sestroj graf závislosti výsledků na měněném parametru. Zamysli se, a ptej se na zásadní otázky. Co výsledky znamenají? Jaká je opakovatelnost? S jakou přesností se měřilo? Jsou výsledky měření vzájemně konzistentní? Dávají výsledky dohromady smysl?

PRO TIP:

Pochopení jevu bývá často cennější než neprůhledný matematický popis. Mnohdy můžeš čistě na základě pozorování popsat zajímavé režimy jevu a i kvalitativní popis může být vhodným modelem.

Komunikuj

Nenechávej si výsledky jen pro sebe, přemýšlej o jejich využití a diskutuj o nich. Hluběji je díky tomu pochopíš a můžeš svoji práci dále rozvíjet. Probírej svoje výsledky v rámci týmu. Neváhej se obracet na lidi okolo sebe (i když je fyzika třeba tolik nezajímá), zkus se pobavit o svém řešení či případných problémech s konzultanty k úlohám. Najdeš nějaké další uplatnění pro to, co jsi zjistil nebo se při řešení úlohy naučil? Ať už v praxi, nebo „jen“ v seminární práci.

POZOR, tady práce ani zábava ještě nekončí :)

Užívej

Začni novou úlohu, dolad stávající nebo promysli, co bys příště udělal jinak. Bav se s lidmi, které jsi potkal!

Cílem není jen jedno měření jako v laborkách ve škole, ale hluboké porozumění problematice ze zadání úlohy nebo zajímavý vhled. Měř další veličiny, měň další parametry, vylepšuj teoretický model atd. - prostě zkoušej na úloze to, co Tě zajímá.

Předpovídej

Jak bys mohl předpovídat, co jsi naměřil? Zkus navrhnout teoretický model a jeho předpověď s výsledky měření porovnat. Začni jednoduše, model rozšiřuj postupně. Měj realistická očekávání; ne všechny jevy lze popsat přesně. Váháš mezi více různými vysvětleními pozorovaných jevů? Navrhní a proved experiment, který mezi nimi dovolí rozhodnout.

Soutěž? Soutěž!

Máš už prozkoumanou úlohu od hlavy až k patě? Nachystej prezentaci. Promysli si, která zjištění jsou ta nejdůležitější... a vzhůru na soutěž! - názorně nám je tam zkus ukázat! Budeš prezentovat, co jsi objevil, a diskutovat s lidmi, které to také zajímá, a kteří narazili na stejné problémy. Ve vyšších kolech si procvičíš i angličtinu (neboj se, jazyk se nehodnotí). Od porotců i ostatních soutěžících dostaneš nové rady a nápady. A když se zadaří, tak i postup do dalšího kola a věčnou slávu chrabrého rytíře ;-)

Kam Tě může TMF dovést?

K novým kamarádům a zajímavým lidem
K objevení něčeho nového a zajímavého!
K novým zkušenostem a ponaučení se
A k tomu se třeba probouješ až na mezinárodní kolo!

Chceš další rady a užitečné zdroje?
Naskenuj QR kód!

www.tmfcr.cz/tournament.php

A pokud nenajdeš vše, co by Tě zajímalo, napiš nám na e-mail, rádi Ti poradíme:)

Kontakt: help@tmfcr.cz

Autoři materiálu

Bára Klusáková - účastnice mezinárodního TMF, studentka 2. ročníku FJFI ČVUT, nyní se věnuje výzkumu grafenových nanostruktur v laboratoři terahertzové spektroskopie, FZÚ AV ČR

Patrik Štencel - několikanásobný účastník mezinárodního TMF, student 1. ročníku na MFF UK, kde nyní pracuje na projektu zabývajícím se aproximací systémů aktivní hmoty se zpožděním

Hynek Němec - organizátor TMF a fyzik na FZÚ AV ČR